

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 9CoP/10/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4420204089
Dátum vydania rozhodnutia: 21. 04. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Katarína Marčeková
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2022:4420204089.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Nitre v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Kataríny Marčekovej a členiek senátu JUDr. Renáty Pátrovičovej a Mgr. Andrey Szombathovej-Polákovej, vo veci starostlivosti súdu o maloleté dieťa: C. S. J., nar. XX. XX. XXXX, v konaní zastúpené kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Nové Zámky, dieťa rodičov: L. J., nar. XX. XX. XXXX, bytom E., T. XXX/XX, t.č. B., Y., Y. XX/X, Rakúska republika, zast. Advokátska kancelária JUDr. Ladislav Magyerka, s. r. o., so sídlom Nové Zámky, Ernestova bašta 2, IČO: 36 857 751, a W.. C. J., nar. XX. XX. XXXX, bytom E., G. XXX/XXX, zast. Advokátska kancelária Timoranská & Štofková, s. r. o., so sídlom Nové Zámky, Pribinova 9, IČO: 36 813 401, o návrhu otca na zníženie výživného, o odvolaní otca proti rozsudku Okresného súdu Nové Zámky zo dňa 17. septembra 2021 č. k. 11P/134/2020-197 takto

rozhodol:

Odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie m e n í tak, že znižuje vyživovaciu povinnosť otca na mal. C. S. J., nar. XX. XX. XXXX zo sumy 250,- eur mesačne na sumu 220,- eur mesačne, počnúc od 17. 09. 2020, čím sa mení rozsudok Okresného súdu Nové Zámky č. k. 11P/361/2016-266 zo dňa 18. januára 2019 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Nitre č. k. 9CoP/32/2019-422 zo dňa 31. marca 2020 v časti výšky výživného.

Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

o d ô v o d n e n i e :

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie návrh otca na zníženie výživného na maloleté dieťa C. S. J., nar. XX. XX. XXXX zamietol a rozhodol, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania. Rozhodnutie odôvodnil ustanoveniami § 62 ods. 1, 2, 3, 4, § 75 ods. 1, § 78 ods. 1, 3 Zákona o rodine a uviedol, že naposledy o výživnom pre maloleté dieťa bolo rozhodované rozsudkom Okresného súdu Nové Zámky č. k. 11P/361/2016-266 zo dňa 18. 01. 2019 v spojitosti s rozsudkom Krajského súdu v Nitre č. k. 9CoP/32/2019-422 zo dňa 31. 03. 2020, ktorým bol zmenený rozsudok Okresného súdu Nové Zámky č. k. 7P/155/2015-44 zo dňa 30. 11. 2015 v časti o výživnom na maloleté dieťa: C. S. J., nar. XX. XX. XXXX tak, že vyživovacia povinnosť otca bola zvýšená zo sumy 160,- eur mesačne na sumu 250,- eur mesačne od 01. 01. 2017. Rozsudok nadobudol právoplatnosť dňa 12. 05. 2020. V tom čase bola matka zamestnaná s priemerným príjmom 677,- eur. Okrem toho, matka poberala rodinné prídavky na Slovensku vo výške 23,52 eura mesačne a rodinné prídavky v Rakúsku vo výške 104,61 eura mesačne. Otec v tom čase bol zamestnaný v Rakúsku a jeho priemerný mesačný čistý príjem bol 1 898,- eur. Okrem toho mal trinásť a štrnásť plať. Obaja rodičia boli bez ďalších vyživovacích povinností. Od posledného rozhodnutia o výživnom prišlo k zmene pomerov hlavne na strane maloletého dieťaťa a tiež na strane rodičov. Maloletý začal od septembra 2021 navštevovať prvý ročník strednej školy. Jeho potreby sú primerané jeho veku. Náklady na maloletého vyčíslila matka, a to mesačne na oblečenie 70,- eur, strava 150,- eur, hygienické potreby 30,- eur, vitamíny 15,- eur, návštevy psychológa 80,- eur, mobilný telefón 10,- eur, vreckové 20,- eur, cestovné 15,- eur, školské

potreby a poplatky vrátane oblečenia na prax 22,- eur. Pokiaľ ide o pomery na strane matky, matka je zamestnaná v riadnom pracovnom pomere a jej priemerný mesačný čistý príjem je 928,- eur. Okrem toho poberá rodinné prídavky na jedno dieťa na Slovensku vo výške 25,50 eura mesačne a rodinné prídavky z Rakúska vo výške 105,- eur mesačne. Matka býva v spoločnej domácnosti so synom, náklady na bývanie sú spolu 231,- eur mesačne. Príjem matky sa od posledného rozhodovania o výživnom zvýšil, matke nepribudla vyživovacia povinnosť. Pokiaľ ide o pomery na strane otca, otec žije v Rakúsku, kde je aj zamestnaný v riadnom pracovnom pomere. Z výplatných pásov otca za obdobie od decembra 2019 do apríla 2020 mal súd preukázané, že priemerný mesačný čistý príjem otca bol 1 778,- eur. Z výplatných pásov otca za obdobie od októbra 2020 do mája 2021 bol priemerný mesačný čistý príjem otca 1 979,51 eura. Otec býva v spoločnej domácnosti so svojou manželkou, ktorá je na materskej dovolenke. Z oznámenia Rakúskeho fondu zdravotného poistenia mal súd preukázané, že manželka otca poberá príspevok na starostlivosť o dieťa denne vo výške 14,53 eura. Manželka otca má tento príspevok znížený o polovicu a v prípade predloženia požadovaných dokladov jej bude zadržaná suma vyplatená neskôr. Otcovi pribudla ďalšia vyživovacia povinnosť voči maloletej dcére: Q. J., nar. XX. XX. XXXX. Otec spolu s rodinou býva v Rakúsku v podnájme. Náklady na bývanie vyčíslil v celkovej sume 1 319,26 eura. Od posledného rozhodovania o výživnom sa príjem otca zvýšil, otcovi pribudla vyživovacia povinnosť. Súd skúmal osobné a majetkové možnosti a schopnosti oboch rodičov, ako aj odôvodnené potreby maloletého dieťaťa a dospel k záveru, že návrh otca na zníženie výživného nie je dôvodný. Posledné rozhodovanie o výživnom na maloleté dieťa bolo právoplatné v máji 2020. Otec si návrh na zníženie výživného podal v septembri 2020. Príjem otca sa od tohto rozhodovania zvýšil, otcovi pribudla vyživovacia povinnosť, príjem matky sa tiež zvýšil a taktiež sa zvýšili aj odôvodnené potreby maloletého dieťaťa. Pri rozhodovaní o výživnom súd vychádza z možností, schopností a majetkových pomerov rodičov, pričom dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov. Výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov a pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť. Z vykonaného dokazovania mal súd preukázané, že otec žije a pracuje v Rakúsku, kde je riadne zamestnaný. Zmena pomerov na jeho strane je v tom, že sa mu narodilo ďalšie dieťa z jeho súčasného manželstva. V tejto súvislosti súd poukázal na rozhodnutie Najvyššieho súdu Českej republiky č. 4Tdo/250/2012 zo dňa 18. 04. 2012, v ktorom je uvedené, že splodenie dieťaťa nie je šport ani zábava, hoci to môže na začiatku niektorým ľuďom tak pripadať. Je potrebné zdôrazniť, že v skutočnosti týmto rodič berie na seba povinnosti a zodpovednosť, ktorá ho sprevádza po celý ďalší život až do jeho smrti. Preto je nevyhnutné, aby sa správal tak, aby si svoje záväzky a povinnosti dokázal vždy a za všetkých okolností splniť. Súd preto návrh otca na zníženie výživného na maloletého zamietol, pretože narodenie ďalšieho dieťaťa otca nemôže byť na úkor dieťaťa, ktoré už otec má. Ďalej súd poukázal na to, že otec zo svojho súčasného príjmu je schopný prispievať sumou 250,- eur na výživu svojho maloletého syna, ktorý má 16 rokov. S prihliadnutím na odôvodnené potreby a výdavky maloletého by zníženie výživného nebolo v prospech dieťaťa, pretože by nepokrývalo ani základné a nevyhnutné výdavky na jeho život. Pri rozhodovaní o výživnom súd prihliadol na skutočnosť, že matke sa zvýšil príjem, treba však zdôrazniť, že matka zabezpečuje osobnú starostlivosť o maloletého syna a výdavky na maloletého sa nástupom na strednú školu zvýšili. Otec sa s maloletým stretáva veľmi obmedzene a prispieva na maloletého okrem výživného tiež veľmi obmedzene. Otec má možnosti a schopnosti zabezpečiť si dostatočný príjem na to, aby prispieval výživným na svojho syna, svoju dcéru a taktiež zabezpečil svoju rodinu. Výživné zo strany otca, spolu s výživným zo strany matky a rodinnými prídavkami, ktoré matka poberá, bude primerane pokrývať všetky odôvodnené potreby maloletého. Súd preto s poukazom na vykonané dokazovanie a vyššie citované ustanovenia Zákona o rodine rozhodol tak, ako je to uvedené vo výrokovej časti tohto rozsudku. O trovách konania súd rozhodol podľa § 52 Civilného mimosporového poriadku.

2. Proti rozsudku súdu prvej inštancie podal v zákonnej lehote odvolanie otec, odôvodniac ho s poukazom na ust. § 365 ods. 1 písm. f) a h) CSP. Dôvodom zamietnutia jeho návrhu na zníženie výživného bola skutočnosť, že ďalšia vyživovacia povinnosť nemôže byť na úkor dieťaťa, ktoré už má. Napriek tomu, je toho názoru, že súd sa nezaoberal všetkými okolnosťami riadne, na základe čoho dospel k nesprávnemu právnemu záveru. Poukázal na ustanovenie § 62 ods. 2 zákona č. 36/2005 Z. z. o rodine a uviedol, že majetkové pomery rodiča nie sú po dobu trvania vyživovacej povinnosti rodiča k dieťaťu rovnaké, dochádza k zmenám a životným situáciám, ktorým je potrebné sa prispôbovať a to aj z hľadiska ekonomických možností rodiča participovať na výdavkoch maloletého dieťaťa. Touto okolnosťou je aj nový súrodenec maloletého dieťaťa. Narodenie ďalšieho dieťaťa prirodzene znamená aj nutnosť prispôbiť sa tejto životnej udalosti v živote rodiny, s čím sú spojené výdavky. V prípade, ak by k obdobnej situácii došlo v tzv. kompletnej rodine a maloletému dieťaťu by sa narodil súrodenec,

prirodzeným vývojom udalostí rodičia nemôžu financovať všetky potreby staršieho dieťaťa v rovnakom rozsahu, nakoľko rodičom vzniká povinnosť financovať aj potreby súrodenca. Nakoľko má dve deti, z hľadiska jeho ekonomických možností sa musia podeliť o príjmy a výdavky, ktoré zdieľa. Súd považoval za primerané náklady maloletého na oblečenie vo výške 70,- eur mesačne. K tomuto výdavku uviedol, že matka nepredložila žiaden doklad o tom, že by mesačne vynaložila na náklady maloletého sumu 70,- eur, ako ani bližšie nezdôvodnila výdavky maloletého na oblečenie v takejto výške, napríklad či maloletemu nakupuje oblečenie popredných svetových značiek. Náklady na oblečenie vo výške 70,- eur mesačne na šestnásťročného chlapca nepovažuje za primerané. Rovnako, pokiaľ ide o náklady na hygienické potreby maloletého, tieto matka bližšie nezdôvodnila a súd prvej inštancie sa ani nezaoberal bližším zdôvodnením týchto nákladov. Vyjadril by pochopenie nad takouto položkou v prípade šestnásťročného dievčaťa, ktoré vynakladajú v porovnaní s chlapcami podstatne vyššie náklady na kozmetiku, avšak vo vzťahu k maloletemu považuje tento výdavok za nadhodnotený a nepodložený žiadnymi dokladmi odôvodňujúcimi zohľadnenie tejto položky v odôvodnených potrebách maloletého. Pokiaľ ide o návštevy psychológa, považuje za nesprávne zohľadnenie tejto položky v odôvodnených potrebách maloletého, nakoľko ako je zrejme zo zápisnice z pojednávania zo dňa 17. 09. 2021, matka uviedla, že našla psychológa v L. X., a zatiaľ nevie, koľko sa bude platiť. Z uvedeného dôvodu má za to, že na tento náklad na maloletého súd prvej inštancie nemal prihliadať, pretože matka v čase rozhodovania súdu prvej inštancie nemala vedomosť o výške nákladov na jedno sedenie u psychológa, rovnako nemala vedomosť o počte potrebných sedení za mesiac a rovnako nebola zohľadnená skutočnosť, či nie je možné absolvovať sedenia u psychológa na odporúčanie lekára, kedy nie je nutné vynaložiť náklady na tieto sedenia a sú hradené z povinného zdravotného poistenia. Súd zohľadňoval náklady na cestovné pre maloletého vo výške 15,- eur, pričom matka uviedla, že maloletý dochádza do školy vlakom, ktorý je momentálne zadarmo. K uvedenému uviedol, že cena lístka mestskej hromadnej dopravy v meste E. pre žiaka a študenta do XX rokov sa pohybuje vo výške 0,20 eura. V pôvodnom rozhodnutí súd zohľadňoval zvýšené náklady deklarované matkou na stravu pre maloletého z dôvodu bezlepkovej diéty, o ktorej matka uviedla, že tieto náklady sú vo výške 97,- eur mesačne. Už v pôvodnom konaní súdu uvádzal, že maloletý túto diétu nedodriava, ktorú vedomosť nadobudol priamo od maloletého. Matka pre účely tohto konania uviedla, že maloletý sa nestravuje v zmysle zásad bezlepkovej diéty. Na základe uvedeného je možné dospieť k záveru, že náklady prezentované matkou, ktoré si súd prvej inštancie osvojil v napadnutom rozhodnutí sú nadhodnotené a nezohľadňujú skutočné odôvodnené náklady maloletého. V obsahu napadnutého rozhodnutia absentuje údaj o celkovej výške odôvodnených nákladov maloletého. Poukázal na skutočnosť, že matka poberá rodinné prídavky zo Slovenska vo výške 25,50 eura, rodinné prídavky z Rakúska vo výške 105,- eur mesačne, pričom dostáva aj príspevok z Rakúska vo výške 60,- eur. Vzhľadom k odôvodneným nákladom maloletého, ktoré sa pohybujú na podstatne nižšej úrovni v porovnaní s nákladmi prezentovanými matkou, uviedol, že matka má mesačne k dispozícii na výživu maloletého sumu vo výške 440,- eur titulom výživného, ktoré jej riadne hradí vo výške 250,- eur spolu s príjmami uvedenými vyššie. V prípade, pokiaľ by matka finančne participovala na odôvodnených potrebách maloletého minimálnou 1/3, vzhľadom na rozsah jej osobnej participácie, na úhradu odôvodnených potrieb maloletého má mesačne k dispozícii celkom sumu vo výške cca 500,- eur. Vzhľadom ku skutočnosti, že mu pribudla nová výživovacia povinnosť, je táto okolnosť odôvodňujúca zníženie jeho výživovacej povinnosti, pričom na túto okolnosť sa neprihliadalo v pôvodnom rozhodnutí o výške výživného, z ktorého dôvodu je potrebné ju zohľadniť v tomto konaní. V prípade, pokiaľ by nepracoval na území Rakúskej republiky, matka by nemala k dispozícii ani rodinné prídavky a príspevky zo zahraničia, ktoré sa v porovnaní s prídavkami a príspevkami pohybujú v podstatne vyššej výške. Odôvodnené výdavky sa napriek jeho nástupu na strednú školu znížili, nakoľko v rámci posledného rozhodovania o výživnom sa zohľadňovali nielen zvýšené náklady na bezlepkovú diétu, ktorú maloletý nedodriava, ale zohľadňovali sa zvýšené náklady na oblečenie, obuv v súvislosti s jeho športovou aktivitou maloletého ako žiaka športovej triedy a hráča futbalu. Maloletý v súčasnosti futbal nehrá, z ktorého dôvodu matka nemusí vynakladať zvýšené náklady na športové oblečenie, obuv. Maloletý sa pôvodne stravoval v školskej jedálni, s čím boli spojené vyššie výdavky, v súčasnosti podľa vyjadrení matky, si maloletý balí do školy desiatu. V rámci posledného rozhodovania o výživnom, musela matka vynakladať zvýšené náklady na doučovanie z angličtiny, pričom na pojednávaní súdu prvej inštancie uviedla, že maloletý na doučovanie nechodí. Matka pôvodne uviedla, že rodinné prídavky z Rakúska maloletemu sporí, avšak uhrádza mu aj stavebné sporenie a životné poistenie, z ktorého dôvodu by vzhľadom na jeho ďalšiu výživovacia povinnosť a zvýšený príjem matky, bolo v prípade potreby možné vynaložiť tieto finančné prostriedky aj na výživu maloletého. Z uvedených dôvodov navrhol napadnuté rozhodnutie súdu prvej inštancie v zmysle ustanovenia § 388 CSP zmeniť tak, že jeho návrhu na zníženie výživného vyhovie.

3. Matka vo vyjadrení k odvolaniu otca uviedla, že od počiatku namietala, že nenastala taká zmena pomerov, ktorá by odôvodňovala zmenu skoršieho rozsudku týkajúceho sa úpravy práv k maloletému, a už vôbec taká zmena, ktorá by odôvodňovala zníženie výživného, keď v konaní bolo preukázané, že otec maloletého má vyšší príjem ako tomu bolo pri poslednom rozhodovaní o výživnom a nepochybne na strane maloletého nastala zmena spočívajúca v jeho fyzickom a psychickom vývoji, v zmysle, že ide o chlapca, ktorý dospieva, tomu sú primerané aj výdavky na jeho stravu, ošatenie, záujmy a v neposlednom rade kozmetika a iné hygienické potreby. Výživné vo výške 250,-eur je teda primerané, pričom sa matka v plnom rozsahu stotožňuje s názorom súdu prvej inštancie o tom, že zníženie výživného by znamenalo, že otcom platené výživné by nepokrylo ani základné náklady na maloletého. V plnom rozsahu sa stotožňuje aj s názorom súdu prvej inštancie v časti, kde nie je možné odôvodňovať návrh na zníženie výživného na skôr narodené dieťa narodením iného dieťaťa. V uvedenej právnej veci pritom ide o otca, ktorý navyše má prostriedky na to, aby sa riadne staral o svoje obidve deti, napriek tomu matka tvrdí, že jeho mladšie dieťa je výrazne zvýhodňované. O maloletého S. sa stará výhradne matka, napriek tomu, že ide o chlapca v náročnom období dospievania, sama znáša všetky výchovné problémy, ktoré sú s týmto vekom spojené, otec v tomto smere nie je nápomocný a výchovu nezabezpečuje vôbec. Rovnako nezabezpečuje synovi ani žiadne zážitky, nestretáva sa s ním, neberie ho na dovolenky, krátkodobé výlety a s maloletým okrem mesačného výživného nemá žiadne výdavky, ktoré by inak musel vynakladať, keby so synom pravidelne trávil čas, ako je tomu v iných prípadoch. Mladšie dieťa, ktoré otec má, a na ktoré poukazuje ako na dôvod zníženia výživného navyše okrem osobnej starostlivosti otca zdieľa vo väčšom rozsahu ako maloletý S. aj životnú úroveň otca, keď na toto dieťa ostávajú otcovi finančné prostriedky aj na sporenie vo výške 50,- eur mesačne, pričom však pre maloletého S. nespóruje žiadnu sumu peňazí. Matka, ktorá sa teda stará o dieťa sama a zrejme to tak už aj ostane do budúcnosti, musí myslieť aj na finančnú rezervu pre maloletého, ktorú musí tvoriť sama a v podstate práve na toto jej slúžia rodinné prídavky, ktoré dostáva z Rakúska, keďže výživné vo výške 250,- eur platené otcom v plnom rozsahu spotrebuje na maloletého. Tvrdenie otca, že okrem rodinných prídavkov matka poberá z Rakúska aj príspevok vo výške 60,- eur nie je pravdivé, pretože takýto príspevok už maloletému neprináleží, v roku 2021 sa vypláca deťom narodeným v období od 01. 01. 2006 do 31. 12. 2015. V zmysle zákonného ustanovenia je výživné prednostnou pohľadávkou, otec pritom vynakladá len na motorové vozidlo mesačne sumu 538,- eur podľa jeho vlastného vyjadrenia, preto si myslí, že pokiaľ nemá finančné prostriedky na výživu maloletého, môže napríklad auto predať, vyrovnať si svoje záväzky voči leasingovému prenajímateľovi a kúpiť si ojazdené vozidlo, na ktoré nebude mať takmer žiadne náklady. Pokiaľ ide o námietky otca týkajúce sa výdavkov na maloletého, matka sa domnieva, že ide o bežné výdavky, ktoré nie je potrebné položkovite špecifikovať, pretože je zrejme, že maloletý sa potrebuje najesť, obliecť aj umyť, a že teda ide o výdavky, ktorých vynakladanie nemôže byť sporné. Suma na oblečenie vo výške 70,- eur mesačne sa matke javí byť tiež primeraná a je reálna, ide o priemernú mesačnú sumu, ročne je to výdavok 840,- eur, čo pri zohľadnení cien vrchného oblečenia, kabátov, obuvi skôr nasvedčuje skromnejším pomerom. Prihliadnuc na všetky skutočnosti, ktoré v konaní vyšli najavo, predovšetkým na potreby maloletého a na možnosti otca je teda matka toho názoru, že na zníženie výživného nebol daný žiaden dôvod, naopak, otcom platené výživné je vzhľadom na jeho príjmy a vzhľadom na výdavky, ktoré vynakladá pre seba a svoju rodinu prinajmenšom primerané. Z uvedených dôvodov navrhla, aby odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny v plnom rozsahu potvrdil.

4. Kolízny opatrovník vo vyjadrení k odvolaniu otca a matky uviedol, že je toho názoru, že súd prvej inštancie dostatočne preskúmal odôvodnené potreby maloletého dieťaťa, ako i zárobkové možnosti, objektívne schopnosti a majetkové pomery oboch rodičov. Preto v plnom rozsahu sa pridrižiava svojich vyjadrení a stotožňuje sa s odôvodnením rozhodnutia. Vzhľadom na uvedené skutočnosti navrhol, aby odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v plnom rozsahu potvrdil.

5. Matka vo vyjadrení k vyjadreniu kolízneho opatrovníka uviedla, že sa stotožňuje s názorom kolízneho opatrovníka o tom, že rozhodnutie súdu prvej inštancie je správne, a že je ho potrebné potvrdiť.

6. Otec vo vyjadrení k vyjadreniu matky a vyjadreniu kolízneho opatrovníka uviedol, že s vyjadrením matky a kolízneho opatrovníka nesúhlasí, nakoľko okrem doposiaľ uvedených skutočností podrobne zdôvodnených v podanom odvolaní, otcovi pribudne ďalšia vyživovacia povinnosť, nakoľko sa mu s manželkou v krátkom čase narodí druhé dieťa, s čím sú spojené ďalšie náklady. Otec maloletého je toho názoru, že náklady prezentované matkou, ktoré si súd prvej inštancie osvojil v napadnutom

rozhodnutí sú nadhodnotené a nezohľadňujú skutočné odôvodnené náklady maloletého. Matka vo svojom vyjadrení opätovne uvádza, že výživné v plnom rozsahu spotrebuje na pokrytie výdavkov maloletého a rodinné prídavky spolu s príspevkom z Rakúska maloletému sporí. Matka doposiaľ nepreukázala a nekonkretizovala aktuálnu výšku rodinných prídavkov z Rakúska, ako aj príspevku z Rakúska, doposiaľ len spochybňuje otcom prezentovanú výšku finančných prostriedkov, ktorú má mesačne k dispozícii. Otec v plnej miere vzhľadom na situáciu akceptuje a oceňuje osobnú starostlivosť o maloletého zabezpečovanú matkou, avšak matka by mala participovať na nákladoch maloletého istou časťou aj vo finančných prostriedkoch. Je pochopiteľné, že vo väčšom rozsahu participuje na výžive maloletého vo finančných prostriedkoch otec, avšak finančná participácia otca by nemala byť výlučná. Vzhľadom na aktuálnu rodinnú situáciu otca, nie je v jeho finančných možnostiach participovať na výžive maloletého v takom rozsahu, v akom participoval doposiaľ, nakoľko okrem vyživovacej povinnosti k maloletému C. S. mu pribudla ďalšia vyživovacia povinnosť k maloletej dcére a k manželke, pričom v krátkom čase mu pribudne ešte jedna vyživovacia povinnosť k ďalšiemu dieťaťu. Vo vzťahu k maloletému C. S. je otec toho názoru, že doposiaľ na finančných nákladoch maloletého participoval výlučne otec, pričom vzhľadom k súčasnej situácii, v ktorej sa otec ocitol, je možné financovať potreby maloletého aj z rodinných prídavkov z Rakúska, ako aj z príspevku z Rakúska, okrem doposiaľ nakumulovaných úspor. Pokiaľ matka dokáže maloletému usporiť dávky z Rakúska ako úspory, je zrejme, že výška odôvodnených potrieb maloletého je podstatne nižšia, z ktorého dôvodu by zníženým výživným na sumu 110,- eur mesačne spolu s dávkami z Rakúska vo výške 100,61 eura a 41,52 eura a rodinných prídavkov zo Slovenska vo výške cca 25,- eur spolu vo výške 277,13 eura mala k dispozícii dostatočné množstvo finančných prostriedkov na financovanie skutočných odôvodnených potrieb maloletého a to s poukazom na jej vyjadrenie, že je schopná z prídavkov z Rakúska, ktoré sú poskytované aj vďaka otcovi, tvoriť maloletému úspory. Pokiaľ je možné tvoriť maloletému úspory, doposiaľ poskytované výživné od otca vo výške 250,- eur bolo doposiaľ postačujúce na financovanie skutočných odôvodnených potrieb maloletého a to aj bez dávok poskytovaných matke z Rakúska. Z uvedeného je zrejme, že na pokrytie odôvodnených potrieb maloletého je spolu s dávkami z Rakúska (100,61 eura a 41,52 eura a s prídavkom na dieťa zo Slovenska vo výške cca 25,- eur) postačujúca suma zníženého výživného vo výške 110,- eur mesačne, vzhľadom na zmenu pomerov na strane otca maloletého. V uvedenej sume nie je zohľadnená ani nevyhnutná finančná participácia matky na výžive maloletého. K vyjadreniam matky ohľadne vysokých nákladov na auto, ktoré otec využíva okrem iného na každodennú dochádzku do práce, otec uviedol, že cestovné spoje do jeho zamestnania prostredníctvom prostriedkov hromadnej prepravy sú nevyhovujúce, a pokiaľ pracuje do neskorej noci, autobusy už nejazdia. Auto, ktorým v súčasnosti jazdí, má sedem rokov, čo nemožno považovať za nové vozidlo. V prípade kúpy staršieho vozidla, by si toto vyžadovalo omnoho vyššiu investíciu v dôsledku potreby výmeny opotrebovaných súčiastok. Otcova manželka je na materskej dovolenke a vzhľadom ku skutočnosti, že v krátkej dobe otcovi pribudne nová vyživovacia povinnosť, príjem manželky bude ďalšie tri roky len vo výške 450,- eur, ktorú sumu má napríklad mesačne k dispozícii len maloletý na vlastné potreby. Otec má vedomosť od maloletého, že v lete brigádoval, teda mal k dispozícii aj ďalšie finančné prostriedky, z ktorých je možné financovať určité potreby maloletého tiež vzhľadom na jeho vek. Otcov príjem v Rakúsku sa považuje za priemerný v porovnaní s finančnými prostriedkami, ktoré má mesačne k dispozícii matka na výživu maloletého, ktoré možno považovať za nadštandardné. Uviedol, že bývajú v podnájme a nie vo vlastnej nehnuteľnosti ako napríklad matka maloletého. Životné pomery v Rakúsku v porovnaní so životnými pomermi na Slovensku sú odlišné. Odôvodnené výdavky maloletého sa napriek jeho nástupu na strednú školu znížili. Vykonané dokazovanie spolu s vyššie uvedenými skutočnosťami odôvodňuje vyhovenie návrhu otca na zníženie výživného.

7. Otec vo vyjadrení k vyjadreniu matky a vyjadreniu kolízneho opatrovníka uviedol, že s nimi nesúhlasí a poukazuje na všetky svoje predchádzajúce vyjadrenia. Ako už uviedol aj v podanom odvolaní, pribudne ďalšia vyživovacia povinnosť, nakoľko sa mu v krátkom čase narodí druhé dieťa, s čím sú spojené ďalšie náklady. Plánovaný termín pôrodu je lekárom určený na 09. 08. 2022, o čom v prílohe predkladá potvrdenie.

8. Krajský súd v Nitre ako súd odvolací (§ 34 Civilného sporového poriadku, ďalej CSP) preskúmal napadnuté rozhodnutie súdu prvej inštancie, ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo (§ 65, § 66 Civilného mimosporového poriadku, ďalej CMP) bez nariadenia odvolacieho pojednávania a dospel k záveru, že súd prvej inštancie v dostatočnom rozsahu zistil skutkový stav veci, z ktorého aj odvolací súd vychádzal, avšak nespravil z neho správny záver, preto napadnuté rozhodnutie súdu prvej inštancie podľa § 388 CSP zmenil a návrhu otca na zníženie výživného čiastočne vyhovel.

9. Otec sa podaným návrhom domáhal zníženia výživného na maloletého C. S. J., nar. XX. XX. XXXX, počnúc od 02. 04. 2020 zo sumy 250,- eur na sumu 110,- eur mesačne. Svoj návrh odôvodnil tým, že od poslednej úpravy vyživovacej povinnosti k maloletému C. S. nastali rozhodné skutočnosti majúce za následok podstatnú zmenu jeho finančných pomerov, významnú z hľadiska posúdenia vyživovacej povinnosti k maloletému dieťaťu. Dňa 02. 04. 2020 mu pribudla nová vyživovacia povinnosť k jeho dcére Q. J.. Jeho manželka je momentálne na materskej dovolenke a jej príjem je mesačne 435,90 eura, z ktorého dôvodu sú takmer všetky náklady hradené z jeho príjmu. Jeho priemerný mesačný príjem je vo výške 1 890,- eur. V návrhu poukázal na svoje výdavky, na výdavky na maloletú Q., ktoré bolo nutné vynaložiť v súvislosti s jej narodením a uviedol, že v súčasnosti nie je v jeho možnostiach prispievať na výživu maloletého C. S. výškou výživného, na ktorú bol zaviazaný rozhodnutím súdu, nakoľko má existenčné problémy. Na jeho finančnej situácii sa odzrkadľuje negatívne aj šírenie nebezpečnej nákazlivej ľudskej choroby COVID - 19.

10. Podľa § 2 ods. 1 CMP na konania podľa tohto zákona sa použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku, ak tento zákon neustanovuje inak.

11. Podľa § 388 CSP odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie zmení, ak nie sú splnené podmienky na jeho potvrdenie, ani na jeho zrušenie.

12. Vyživovacia povinnosť rodičov k deťom je ich spoločnou zákonnou povinnosťou, avšak rozsah, v akom túto dieťaťu každý z nich poskytuje, býva spravidla odlišný, keďže vzhľadom na špecifickosť rodičovskej starostlivosti túto neposkytujú solidárne. Podstatné sú kritériá rozhodujúce pre určenie vyživovacej povinnosti ako osobná starostlivosť o dieťa, starostlivosť o domácnosť, skutočnosť, či rodičia spolu žijú a podobne. Zákon predovšetkým predpokladá, že rodičia si budú plniť svoju vyživovaciu povinnosť voči oprávnenému dieťaťu v rozsahu zodpovedajúcom potrebám dieťaťa a zároveň vlastným schopnostiam, možnostiam a majetkovým pomerom. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni svojich rodičov. To znamená, že životná úroveň dieťaťa a jeho rodičov musí byť približne rovnaká. Ak rodič, s ktorým dieťa nežije v spoločnej domácnosti, má vyššiu životnú úroveň, táto skutočnosť sa odrazí aj na rozsahu vyživovacej povinnosti. V takom prípade súd môže zaviazat' tohto rodiča plniť všetky odôvodnené potreby dieťaťa, najmä ak rodič, s ktorým dieťa žije v spoločnej domácnosti, má životnú úroveň oveľa nižšiu. Súd teda prihliada na skutočnosť, ktorý z rodičov sa o dieťa osobne stará a v akej miere, zohľadniac pritom aj vek maloletého dieťaťa. Pri určení vyživovacej povinnosti by mali byť zohľadnené základné potreby dieťaťa, ako je strava, bývanie, ošatenie, zdravotná starostlivosť, ako aj nevyhnutné náklady pre riadny rozvoj a vývin dieťaťa. Rozhodujúca skutočnosť na strane povinného rodiča je miera jeho schopností, možností a majetkových pomerov. Za schopnosť rodiča treba považovať reálny príjem rodiča, ktorý dosahuje v čase vyhlásenia rozhodnutia. Je potrebné však posúdiť aj objektívne možnosti povinného rodiča, ako sú zdravotný stav, vzdelanie, prax a skúsenosti v odbore. Pre posúdenie možností a schopností povinného rodiča nie sú rozhodujúce jeho skutočné zárobkové pomery, ale jeho reálne zárobkové možnosti.

13. K zmene dohôd a súdnych rozhodnutí o výživnom môže dôjsť len na základe zmeny pomerov. Táto sa zisťuje porovnávaním okolností dôležitých pre určenie výživného tak v čase skoršieho, ako aj nového rozhodnutia súdu. Predpokladom zmeny právoplatného rozhodnutia o výživnom je však závažnejšia zmena pomerov, ktorou sa rozumie len zmena tých okolností na strane či už oprávneného alebo povinného, ktoré boli podkladom predchádzajúceho rozhodnutia o výživnom. Súd pri rozhodovaní o zmene výživného musí nielen celkovo zhodnotiť zmeny v pomeroch účastníkov, ale tiež prihliadnuť aj na vývoj životných nákladov za obdobie, ktoré uplynulo od vydania posledného rozhodnutia o výživnom. Rovnako tak musí vychádzať zo všeobecného ustanovenia § 75 ods. 1 Zákona o rodine, podľa ktorého sa pri rozhodovaní o výživnom prihliada na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Odôvodnené potreby dieťaťa závisia predovšetkým od jeho veku, zdravotného stavu, fyzickej a duševnej vyspelosti, obsahu a spôsobu jeho prípravy na budúce povolanie, od hodnoty jeho majetku, prípadne od výšky vlastných príjmov dieťaťa a sú bezprostredne ovplyvňované schopnosťami, možnosťami, ako i majetkovými pomermi rodičov. Ak sú tieto obmedzené, sú odôvodnenými len bežné potreby dieťaťa, ktoré nepresahujú obvyklú základnú mieru všetkých potrieb nevyhnutných pre život kultúrneho človeka. V opačnom prípade odôvodnenými sú aj ďalšie potreby dieťaťa, vrátane tvorby úspor, ktoré síce nie sú nevyhnutné, ale so zreteľom na okolnosti konkrétneho prípadu prospešné pre všestranný vývoj dieťaťa. Výživné pre dieťa teda slúži nielen na uspokojovanie

všetkých jeho odôvodnených hmotných potrieb (jedlo, ošatenie, obuv a pod.), ale aj ďalších potrieb dôležitých pre výchovu a vývoj dieťaťa (vzdelanie, príprava na povolanie, kultúrne, športové potreby, relaxačné potreby, tvorba úspor a pod.). Pre určenie výšky výživného pre dieťa sú rozhodujúce reálne zárobkové možnosti, schopnosti a majetkové pomery každého z rodičov, ktoré sú dané nielen ich subjektívnymi vlastnosťami, ale aj okolnosťami objektívneho charakteru. Navyiac, súd prihliadne i na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará.

14. Otázkou posudzovania dávky sociálnej štátnej podpory poskytovanej rodičovi v cudzine a tým, či je možné túto dávku považovať za príjem pre účely určenia výživného na maloleté dieťa sa zaoberal NS SR v rozhodnutí sp. zn. 3 Cdo 88/2017 uverejnenom v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod R 65/2018, ako aj v rozhodnutí sp. zn. 6Cdo 192/2018, v ktorom na toto rozhodnutie odkázal. V rozhodnutí sp. zn. 3 Cdo 88/2017 NS SR uviedol, „že pokiaľ má maloleté dieťa, ktoré nežije v spoločnej domácnosti s jedným z rodičov, trvalý pobyt na území Slovenskej republiky, jeho odôvodnené potreby treba vyhodnocovať s ohľadom na ekonomické pomery v mieste jeho trvalého pobytu; výživné na toto maloleté dieťa, ktoré mu poskytuje rodič žijúci a pracujúci v cudzine, je však potrebné stanoviť aj s prihliadnutím na tamojšie ekonomické pomery. Skutočnosť, že rodičia spolu nežijú a jeden z nich sa zdržiava a pracuje v cudzine, nemení nič na zásade, že na zabezpečení úhrady potrieb ich maloletých detí sa majú primárne podieľať obaja rodičia. Pokiaľ sú tieto potreby hradené aj z iných zdrojov (napríklad štátnych sociálnych), v žiadnom prípade to neznamená zánik vyživovacej povinnosti rodičov k maloletým deťom. Nesprávnym by bol názor, podľa ktorého po priznaní sociálnych dávok by už maloleté dieťa nemalo mať právo podieľať sa na životnej úrovni svojich rodičov (a že by už nemalo právo na výživné zo strany rodičov). Dávky štátnej sociálnej podpory, či už sú poskytované z tuzemských alebo zahraničných zdrojov, nie sú náhradou rodinných príjmov, ale majú pomáhať riešiť (reglementovať) štátom uznávané sociálne situácie. Vo všeobecnosti platí, že štát sa podieľa na krytí nákladov na výživu a ostatných základných potrieb detí a rodín, pokiaľ to z hľadiska sociálneho a ekonomického odôvodňujú v ňom pretrvávajúce pomery. Prídavok na dieťa je štátna sociálna dávka, ktorou štát prispieva rodičovi či inej oprávnenej osobe na výchovu a výživu nezaopatreného dieťaťa. I keď povinnosť prispievať na výživu maloletých majú predovšetkým rodičia a vyplácanie prídavkov na deti nenahradzuje plnenie tejto povinnosti, predsa len (aj úradmi alebo inštitúciami iných štátov) vyplácané rodinné prídavky (rodinné dávky, vyrovnávacie dávky alebo ich doplatok) môžu sčasti uhradiť odôvodnené potreby maloletého dieťaťa. Súd pri určovaní výšky výživného na maloleté dieťa musí preto prihliadať aj na to, do akej miery sú potreby maloletého hradené z takýchto zdrojov.“

15. Súd prvej inštancie sa správne zaoberal zmenou pomerov na strane oboch rodičov a maloletého dieťaťa a to porovnaním pomerov od rozhodnutia Okresného súdu Nové Zámky zo dňa 18. januára 2019 č. k. 11P/361/2016-266 v spojení s rozhodnutím Krajského súdu v Nitre zo dňa 31. marca 2020 č. k. 9CP/32/2019-422. Toto rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť dňa 12. mája 2020. Za okolnosť, ktorou otec odôvodňoval zmenu pomerov na jeho strane, bolo narodenie dcéry Q. J. dňa XX. XX. XXXX. Z uvedeného vyplýva, že otcovi sa dcéra narodila až po rozhodnutí odvolacieho súdu, teda jej narodenie nebolo predchádzajúcom rozhodnutím súdom zohľadnené. Preto bolo potrebné sa touto skutočnosťou, ako aj ostatnými na zmenu vyživovacej povinnosti rozhodujúcimi okolnosťami v konaní zaoberať a vysporiadať sa s nimi.

16. Maloletý C. S. J. bol v čase ostatného rozhodovania žiakom základnej školy v E. a od septembra 2021 začal navštevovať strednú školu v L. X., v dôsledku čoho došlo u neho k zmene pomerov, a to jednak, že do školy musí dochádzať do iného mesta, s čím sú spojené výdaje na dopravu a tiež s tým, že do školy mu matka musela zakúpiť pracovné nohavice a oblečenie na prax, čo stálo 13,- eur, topánky 28,- eur, tričko 4,- eur. Podľa tvrdenia matky vybavenie preukazu na autobus stálo 5,- eur, čo otec nespochybnil, spochybnil len výšku mesačného cestovného autobusom, keďže študenti majú vlak zadarmo. Pri výške cestovného pre študentov zisteného z internetu (rok 2022) vo výške 0,22 eura potom mesačné náklady na cestovné predstavujú sumu približne 5,- eur mesačne, preto odvolací súd nemal preukázané náklady na cestovné v sume 15,- eur mesačne. Okrem toho sú so školou spojené výdavky za ZRPŠ v sume 20,- eur a 5,- eur triedny fond. Výdaje na školské potreby boli v sume 15,- eur. Okrem toho matka uviedla aj výdaje na stavebné sporenie v sume 15,- eur, životné poistenie v sume 13,28 eura, telefón maloletého v sume 10,- eur, vreckové 20,- eur, psychologickú poradňu 80,- eur, vitamíny 15,- eur, oblečenie 70,- eur a doučovanie 20,- eur. Z týchto matkou uvádzaných výdavkov na maloletého otec v odvolaní namietal náklady na oblečenie v sume 70,- eur mesačne s tým, že matka nepredložila žiaden doklad o tom, že by takéto náklady vynaložila, a teda nepreukázala, či maloletému

nenakupuje oblečenie popredných svetových značiek. K tomu považuje odvolací súd uviesť, že náklady v tejto výške odvolací súd nepovažuje za neprimerane vysoké a z ich výšky je zrejmé, že matka synovi nekupuje drahé oblečenie. Náklady na hygienické potreby, ktoré neboli matkou zdokladované, považoval odvolací súd vo veku maloletého za primerané v sume 15,- eur mesačne, keď vyššiu sumu nákladov na tento účel nepreukázala. K namietaniu nákladov na psychológa otcom je potrebné uviesť, že na pojednávaní dňa 04. 06. 2021 matka výdavky na psychológa uvádzala a špecifikovala, keď uviedla, že s maloletým chodí k psychológovi, čo stojí 20,- eur za jedno sedenie a chodíeva s ním raz alebo dvakrát týždenne podľa potreby. Na pojednávaní dňa 17. 09. 2021 už matka uviedla, že so synom bude naďalej chodiť k psychológovi, pretože to potrebuje, našla psychológa v L. X., pričom zatiaľ nevie, koľko tam bude platiť. Z tohto je zrejmé, že za určité obdobie matka mala tieto náklady, pričom ich aj špecifikovala a k obdobiu do budúcnosti sa vyjadriť nemohla, preto pokiaľ súd prvej inštancie do nákladov zahrnul aj túto položku, odvolací súd sa s tým stotožňuje. K nákladom na stravu je potrebné uviesť, že v predchádzajúcom rozhodnutí (r. 2019) súd zohľadnil u maloletého stravu jednak v sume 100,- eur na bezlepkovú stravu a na ďalšiu stravu 120,- eur a teraz zohľadnil náklady v sume 150,- eur, teda v nižšej sume, práve zohľadniac tvrdenie matky, že maloletý by mal mať bezlepkovú stravu, ktorú však nechce dodržiavať. To, že maloletý sa nestravuje t. č. v školskej jedálni, tiež neznamená pokles výdajov na stravu, pretože teraz mu tú stravu zabezpečuje matka tým, že stravu do školy si syn nosí z domu. Maloletý už t. č. nemá výdaje na anglický jazyk a šport, ktoré matka uvádzala v čase predchádzajúceho rozhodovania súdu, avšak t. č. má matka výdaje na doručovanie SJ v sume 20,- eur. Pokiaľ ide o pomery na strane matky, jej príjem v čase ostatného rozhodovania predstavoval sumu 677,- eur a t. č. predstavuje sumu 928,- eur, teda došlo u nej k nárastu príjmu o 251,- eur, pričom u nej došlo k miernemu zvýšeniu nákladov na bývanie. U ostatných výdajov nedošlo k podstatnému nárastu. V čase ostatného rozhodovania mal otec príjem 1 898,- eur a okrem maloletého syna nemal ďalšiu vyživovaciu povinnosť. Dňa 02. 04. 2020 sa mu narodila dcéra Q. J., čo je potrebné pri rozhodovaní o vyživovacej povinnosti otca zohľadniť. Teraz dosahuje otec príjem 1 979,51 eura, teda má príjem o 81,51 eura vyšší. Zároveň došlo k poklesu príjmu u jeho manželky, keď v čase ostatného rozhodovania poberala podporu v nezamestnanosti v sume 919,- eur a teraz poberá príspevok na starostlivosť o dieťa vo výške 14,53 eura denne (435,90 eura mesačne). U otca pritom došlo k podstatnej zmene aj nárastom nákladov na jeho bývanie. Vychádzajúc z uvedeného, dospel odvolací súd k záveru, že od ostatného rozhodovania o výživnom na maloletého C. S. došlo k zmene pomerov tak na strane dieťaťa, ako aj oboch rodičov, pričom na strane matky došlo k výraznému zvýšeniu príjmu a u otca k miernemu zvýšeniu príjmu, avšak za súčasného zníženia príjmu jeho manželky a zvýšených nákladov na domácnosť spojených s narodením dieťaťa. Za takejto situácie považoval odvolací súd návrh otca na zníženie výživného za dôvodný, avšak nie v rozsahu, ako navrhoval otec. Zníženie výživného o 30,- eur mesačne sa nedotkne životnej úrovne maloletého, pretože u matky došlo k zvýšeniu jej príjmu o 251,- eur mesačne a matka poberá aj dávky z Rakúska, ktoré mu t. č. odkladá, takže v prípade, ak výživné zo strany otca spolu s prídavkami na dieťa a výživným zo strany matky, ktoré je povinná aj ona plniť, nepokrylo výdaje maloletého, má tento príjem, ktorým je možné ich vykryť. Podľa názoru odvolacieho súdu zmena pomerov na strane otca bola v takom rozsahu, že za danej situácie bolo potrebné pristúpiť k zníženiu jeho vyživovacej povinnosti, avšak nie v rozsahu, ako navrhoval. Skutočnosť, že sa mu má narodiť ďalšie dieťa v tomto konaní nie je možné zohľadniť, pretože súd vychádza pri rozhodovaní zo stavu v čase vyhlásenia rozsudku. Z uvedených dôvodov odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie podľa § 388 CSP zmenil tak, že znížil vyživovaciu povinnosť otca na mal. C. S. J., nar. XX. XX. XXXX zo sumy 250,- eur mesačne na sumu 220,- eur mesačne, počnúc od 17. 09. 2020, teda od podania návrhu, čím sa mení rozsudok Okresného súdu Nové Zámky č. k. 11P/361/2016-266 zo dňa 18. januára 2019 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Nitre č. k. 9CoP/32/2019-422 zo dňa 31. marca 2020 v časti výšky výživného. Dôvody na skoršie zníženie vyživovacej povinnosti otec v konaní nepreukázal, preto odvolací súd návrh na zníženie výživného spätne nepovažoval za dôvodný.

17. O trovách konania odvolací súd rozhodol podľa § 396 ods. 1, 2 CSP a § 52 CMP tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, ak tento zákon neustanovuje inak.

Toto rozhodnutie bolo prijaté v senáte pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plyní znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).